

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise: SMEs) นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ โดยมีจำนวนถึงประมาณร้อยละ 99 ของธุรกิจทั้งหมด วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นฐานรากการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นกลไกหลักในการฟื้นฟู เสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553ก: ออนไลน์) ประกอบกับรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายในการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ จากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจไปสู่กลุ่มคนต่างๆ ทำให้เกิดการจ้างงานจำนวนมากที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ และประชาชนมีรายได้ ช่วยการกระจายความเจริญและพัฒนาในด้านต่างๆ ออกสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ลดปัญหาการกระจุกตัวของธุรกิจตามเมืองใหญ่ ซึ่งเป็นตัวช่วยให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นฐานไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่

จังหวัดลำปางถือได้ว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นศูนย์กลางคมนาคมที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาค มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อการลงทุน มีฐานเศรษฐกิจที่สำคัญคือเหมืองแร่ การย่อยหิน การก่อสร้าง การขนส่ง การขายปลีก มีผลิตภัณฑ์เซรามิกที่สร้างชื่อเสียงแก่จังหวัด มีรายได้เฉลี่ยจัดอยู่ในอันดับ 3 ของภาคเหนือตอนบน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553ข: ออนไลน์: 12) ความสำคัญของการค้าการลงทุนส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กในชุมชนเมืองที่สำคัญ โดยเป็นการลงทุนในอุตสาหกรรม การลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และการลงทุนด้านเกษตร ขยายส่งขายปลีก ตลอดจนการธนาคาร ประกันภัย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553ค: ออนไลน์: 45) และในปี พ.ศ.2552 มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนบน 1 (ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน) จำนวน 148,990 ราย โดยจังหวัดลำปางมีจำนวน 29,364 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553ง: ออนไลน์) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.70 เป็นอันดับ 2 ของภาคเหนือตอนบน 1 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองลำปาง เนื่องจากความก้าวหน้าของระบบพื้นฐาน

และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผู้ประกอบการเหล่านี้ นับได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาจังหวัด และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป

ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ดังนั้นข้อมูลทางการบัญชีจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานต่างๆ โดยข้อมูลทางการบัญชีที่ผู้ประกอบการนำมาใช้เพื่อบริหารงานนั้นอาจมาจากแหล่งต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ข้อมูลทางการบัญชีมีทั้งรูปแบบของงบการเงินและรูปแบบของรายงานต่างๆ ข้อมูลทางการบัญชีที่อยู่ในรูปแบบของงบการเงิน ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้อถือหุ้น และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ส่วนข้อมูลทางการบัญชีที่อยู่ในรูปแบบของรายงานภายใน เช่น รายงานเงินสดรับ-จ่าย รายงานอายุเจ้าหนี้ รายงานอายุลูกหนี้ ต้นทุนการผลิตต่างๆ และรายงานสินค้าคงเหลือ เป็นต้น ข้อมูลทางการบัญชีเหล่านี้ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุมการดำเนินงาน ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้ธุรกิจที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลนั้นต้องมีการจัดทำบัญชีเพื่อนำเสนอข้อมูลทางการเงินให้แก่ผู้ใช้งบการเงินทั่วไป โดยต้องจัดบัญชีทำตามมาตรฐานการบัญชี ส่วนธุรกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา มักใช้เงินลงทุนส่วนใหญ่จากผู้เป็นเจ้าของ และเสียภาษีเงินได้จากฐานเงินได้และสามารถใช้วิธีหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา จึงไม่มีความจำเป็นในการนำเสนอข้อมูลต่อบุคคลภายนอก และปัจจุบันกฎหมายยังไม่มีการกำหนดให้บุคคลธรรมดาต้องมีการจัดทำบัญชี หรือนำส่งงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือกรมสรรพากร

ถึงแม้ว่าข้อมูลทางการบัญชีจะมีความสำคัญต่อการบริหารงานของธุรกิจ แต่ปัญหาหลักของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยส่วนใหญ่คือการไม่มีความรู้และไม่เห็นถึงความสำคัญของข้อมูลทางการบัญชี เพราะต้องการที่จะประหยัดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี (ไกรวิทย์ เศรษฐวนิช, 2548; ปราโมทย์ วิทยาสุข, 2548 อ้างถึงใน นฤนาถ ศรภักขยานิช และอมรา โกไศยกานนท์, 2552: 2) ซึ่งการขาดการจัดทำระบบบัญชีที่ดีทำให้สถาบันการเงินต่างๆ ขาดความเชื่อถือและมีความเสี่ยงในการปล่อยสินเชื่อ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553จ: ออนไลน์) ตลอดจนไม่มีข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนควบคุมและตัดสินใจ

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาการจัดทำบัญชีและความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองลำปางเกี่ยวกับข้อมูลทางการบัญชี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ของผู้ประกอบการให้มีศักยภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองลำปาง
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองลำปาง เกี่ยวกับข้อมูลการบัญชี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองลำปาง
2. ทำให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในอำเภอเมืองลำปางเกี่ยวกับข้อมูลทางการบัญชี
3. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการให้มีศักยภาพสูงขึ้น

นิยามศัพท์

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจรายละเอียดของข้อมูลต่างๆ ที่บุคคลได้สะสมไว้ และถ่ายทอดต่อกันมา ตลอดจนสามารถที่จะสื่อความหมาย แปลความตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แล้ว

การบัญชี หมายถึง การเก็บรวบรวม การบันทึกจำแนก การสรุปผล การรายงานข้อมูลทางการเงิน

การจัดทำบัญชี หมายถึง การจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการที่เป็นนิติบุคคล

ข้อมูลทางการบัญชี หมายถึง ข้อมูลที่แสดงถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการเพื่อประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการนำไปตัดสินใจ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ Small and Medium Enterprises (SMEs) หมายถึง กิจการผลิตสินค้า กิจการค้าส่ง กิจการค้าปลีก กิจการให้บริการ ที่มีจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ตามจำนวนหรือเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการกำหนดจำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งประกอบธุรกิจในพื้นที่อำเภอเมืองลำปาง